

**Representació de la vida
i passió de Santa Eulàlia**

**8 i 9 de febrer de 2014
Catedral de Barcelona**

1. Introducció

EULÀLIA és un espectacle de música i dansa que homenatja la vida de la seva patrona, Santa Eulàlia, i enalteix els valors de llibertat, igualtat i justícia que han servit d'exemple i font d'inspiració en molts dels moments crucials de la història de la ciutat de Barcelona.

Una recreació històrica basada en l'exemplar vida de la jove Santa Eulàlia, filla de Sarrià, que el s III dC, en defensa de la seva fe, s'enfrontà a pretor romà, Dacià, el qual va manar que fos martiritzada i condemnada a morir a la creu per la seva irreprimible condició de cristiana.

EULÀLIA és un espectacle que pren com a referència les diferents manifestacions folklòriques i religioses de la cultura popular catalana. Exemples com les moixigangues dedicades a la passió de crist a Lleida o Sitges, les dedicades a la Mare de Déu o bé representació com el Retaule de Santa de Tecla de Tarragona són l'origen d'aquesta iniciativa duta a terme per l'Esbart Ciutat Comtal de Barcelona.

Una crònica escenificada enmig de la Catedral de Barcelona a l'empara de les seves relíquies. Damunt de la Cripta que acull el sepulcre amb les seves relíquies, la representació dansada reivindica la vigència, en la societat actual, de la valentia, la convicció i l'autenticitat de la vida de la Santa

Un passatge retrospectiu per atorgar el reconeixement merescut a una dolça i intrèpida noia que amb gran eloqüència va desafiar, fins a la mort, els seus malfactors i així, esdevingué durant molts anys un clar referent pels cristians i un personatge honorífic per a Barcelona

2. Autoria del projecte: Esbart Ciutat Comtal

L'Esbart Ciutat Comtal va ser fundat l'any 1959 a Barcelona. Des dels seus inicis ha treballat en l'àmbit de la dansa popular i tradicional de Catalunya, així com de les terres de parla i cultura amb la mateixa influència.

En els seus primers vint anys, l'esbart va ser dirigit per diversos mestres, la feina dels quals va anar forjant un esperit inconformista basat en l'afany de superació constant. L'any 1979, en fer-se càrrec de la direcció artística en Lluís Calduch i Ramos, l'actual director, l'esbart canvia la seva línia de treball i inicia un nou període en la seva trajectòria.

Els espectacles de l'esbart estan formats, indistintament, per danses tradicionals, arranjaments coreogràfics i noves creacions, seguint la inspiració de coreògrafs que, al llarg del temps, han anat marcant la pauta. Fruit d'aquesta acurada preparació han estat les actuacions realitzades en innumbrables teatres i places del nostre país, així com la participació en festivals internacionals de dansa arreu d'Europa.

Finalitat i objectius:

La finalitat de l'Esbart és fomentar mitjançant la dansa catalana la conservació, recuperació i innovació de part del nostre patrimoni cultural artístic, popular i tradicional, el qual es posa de manifest a través del ball i es desenvolupa abastant diversos gèneres musicals autòctons.

I es concreta amb els següents objectius:

- ❖ Recuperar danses d'arreu del territori de parla i d'influència catalana, músiques cançons i balls vinculats a les festes populars.
- ❖ Fer estudis i recerca perquè tots els complements escènics, musicals d'indumentària siguin fidels a les manifestacions de la nostra història i la nostra cultura popular i tradicional.
- ❖ Fer nous muntatges coreogràfics mitjançant adaptacions, arranjaments i noves creacions.
- ❖ Vetllar per consolidar i mantenir un estil, una tècnica, uns passos i una gestualitat que s'identifiquin amb la dansa catalana.
- ❖ Promoure l'aprenentatge dels balls i donar-los a conèixer entre les generacions més joves que n'asseguraran la transmissió i la preservació.
- ❖ Divulgar i representar la dansa catalana mitjançant espectacles que ofereixin una posta en escena la qual garanteixi la qualitat i la identitat de la dansa.

- ❖ Organitzar i participar en projectes propis o aliens que tinguin per objectiu difondre la cultura i la dansa tradicional.

Els nostres valors

- ❖ **El compromís:** confiança envers els socis/sòcies i també envers totes les persones, institucions, grups i associacions vinculats a l'entitat; demostració de fidelitat cap als nostres objectius, transparència amb tota mena de tràmits i gestions i responsabilitat d'actuar amb capteniment i coherència.
- ❖ **El respecte:** consideració de les altres cultures, ratificació de la multiplicitat de pobles, ètnies i religions; i conciliació amb qualsevol ideal que de forma respectuosa sustenti l'art i els patrimonis culturals.
- ❖ **La cooperació:** desenvolupament del treball en equip, col·laboració amb altres entitats i solidaritat amb totes les formes de realització artística que promoguin la cultura i la llibertat d'expressió.
- ❖ **La professionalitat i el rigor:** treball acurat en qualsevol dels àmbits que abasta l'entitat, realització de projectes amb òptimes qualitats, autoexigència, ambició i competència per assolir els nostres objectius, tot des del més pur voluntariat, això és, sense ànim de lucre.

3. Descripció

EULÀLIA es va celebrar per primera vegada l'any 2013 a la Catedral de Barcelona en el marc de la Festa Major de la ciutat. El projecte és el resultat de diferents combinacions d'elements artístics que van determinar la seva majestuositat:

- ❖ La **música**, creada i dirigida pel mestre **Francesc Cassú** ha estat composta explícitament per a l'ocasió i serà enregistrada per músics de renom i per un cor de dones. La instrumentació anirà a càrrec d'una prestigiosa orquestra de corda amb 15 músics entre violins, violes, violoncel·les i contrabaix; amb una tenora, un tible, tres trompetes, un percussionista i l'espectacular interpretació de l'organista de la pròpia catedral, a més d'un cor de dones que cantaran els goigs de Santa Eulàlia integrades en un quadre escènic de gran rellevància. (La música enregistrada es presentarà a la Catedral en una quadrifonia 4.1 que embolcalla el públic fent-lo partícip)

❖ **La coreografia**, així com tota la presentació escènica i teatral de dansaires, cantaires i figurants; està dirigida pel director i coreògraf **Lluís Calduch**. A càrrec del Cos de Dansa de l'Esbart Ciutat Comtal es desenvolupa al llarg de diverses seqüències harmonioses de ball, quadres d'interpretació gestual i composicions amb moviments coreogràfics; la recreació de la vida de la Santa, des de la seva professió de fe com a creient, passant per tots els martiris, la inevitable crucifixió i culmina l'espectacle un quadre de lloanç a i santificació certament emotiu, passional i molt bell.

- ❖ La **il·luminació** integra els elements del recinte de la Catedral i amb el disseny lumínic es genera damunt la dramatització de l'espectacle per tal de crear un ambient de sincera intimitat.
- ❖ El **disseny de vestuari** i l'escenografia són obra d'en **Pau Fernández** i mostren una cautelosa presentació, tant pel què fa al disseny i confecció de la indumentària inspirada en el segle I dC, com respecte a la disposició dels elements estructurals i complementaris per a l'escena.
- ❖ L'espectacle es dóna a conèixer pel **disseny gràfic**, a través d'un logotip, que també presenta el dissenyador **Pau Fernández**.

Tot el conjunt d'elements prenen sentit en el marc escènic incomparable que ofereix la Catedral de Barcelona. El fet de poder ubicar l'escenari just al damunt de la cripta on descansen les despulles de la Santa permeten donar-li la simbolitzat necessària al projecte.

4. Objectius

Objectiu general

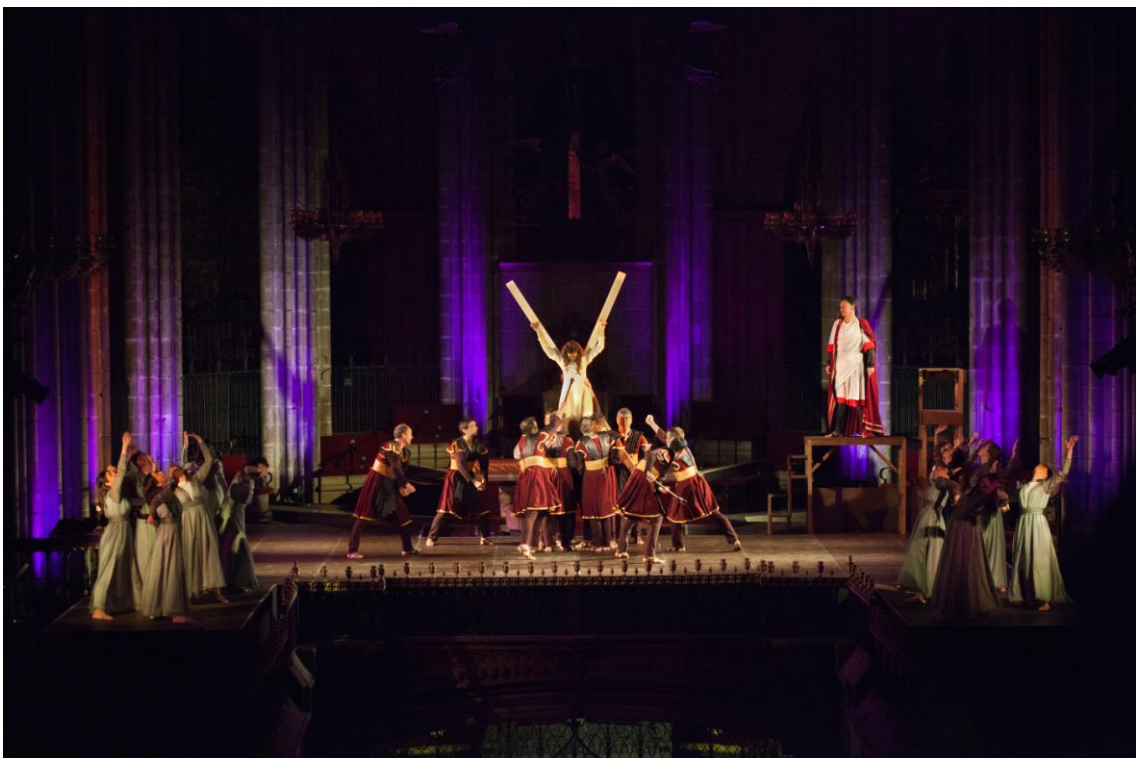
L'objectiu d'EULÀLIA és fer realitat un projecte artístic i creatiu que any rere any s'ofereixi a la ciutat de Barcelona en motiu de la seva Festa Major. I així, entregar a la ciutat una part de la seva història.

Objectius específics

- ❖ Crear un espectacle de dansa entorn a la història d'EULÀLIA, la patrona de la ciutat de Barcelona
- ❖ Oferir a la ciutat una part del seu patrimoni cultural, social i històric
- ❖ Incorporar en la programació de la Festa Major de Barcelona un acte obert a la ciutadania, per tal de fomentar un oci cultural gratuït i de qualitat
- ❖ Implicar a la ciutadania en les accions d'entitats sense afany de lucre que treballen en la recuperació de cultura catalana, en el cas de l'Esbart Ciutat Comtal, a través de la dansa.

5. Justificació

Des dels seus inicis per a l'Esbart Ciutat Comtal, **EULÀLIA** sorgeix de la voluntat d'oferir a la nostra ciutat un espectacle perdurable en el temps i en la memòria col·lectiva. Es tracta de fer arribar a les generacions futures el llegat del **patrimoni social i cultural** d'origen religiós que pot caure en l'oblit.

Amb aquest esperit, l'any 2007 *l'Esbart Ciutat Comtal*, sota la direcció de *Lluís Calduch*, va iniciar la recerca a partir de la idea de fer un muntatge captivador, brillant i solemne; però a la vegada fidel, respectuós i rigorós amb la memòria històrica. Per donar curs a tant ambiciós projecte s'han tingut en consideració tots els vestigis relacionats amb la Santa, els quals sumats a tota mena de fonts bibliogràfiques i documentals, han dotat el projecte d'un marc teòric i pràctic ben exhaustiu i lleial.

6. Recerca històrica

Sabem que Santa Eulàlia va néixer a Barcelona a finals del segle III a una vila romana ubicada en la zona del desert de Sarrià. Alguns historiadors han parlat de l'existència de Sant Filetó i Santa Leda, de l'ordre senatorial de Barcelona, com a pares de Santa Eulàlia, però hem d'afegir que no hi ha, fins ara, cap evidència històrica de la seva existència. Era una nena eloqüent, dolça i caritativa, que va enfrontar-se al romà Dacià per defensar la seva fe. Va ser martiritzada i morí a la creu com ella desitjava. Però la història de l'Eulàlia que coneixem és escrita força temps després de la seva mort.

Les primeres notícies que tenim d'ella no apareixen fins a tres segles després del seu martiri, és a dir al segle VII, en un relat que narra el viatge que va fer el pretor Dacià per tot Espanya perseguint cristians i la primera narració del martiri és escrita arran de la recuperació del culte als màrtirs pel IV Concili de Toledo de l'any 633, juntament amb un magnífic himne per a ser cantat davant de la seva tomba: tant el relat com l'himne són obra, segurament, del bisbe de Barcelona d'aquells anys anomenat Quirze.

L'època de Quirze veu el gran aflorament del record d'Eulàlia i del seu culte, no només amb la creació de l'himne sinó també amb la construcció d'un monestir on presumptament existia la necròpolis on es trobava el martiri de la Santa a l'actual Basílica de Santa Maria del Mar, dita llavors, de les Arenes. Però aviat amb la invasió dels àrabs i l'ocupació dels francs tot va enfonsar-se. Va quedar destruïda l'església que guardava el seu sepulcre, així com també tota la vida cristiana que havia establert la litúrgia visigoda.

Devoció de la ciutat de Barcelona

Durant molt de temps la imatge de Santa Eulàlia ha portat als fidels de la ciutat de Barcelona cap a una devoció emmarcada en el respecte i la reverència envers la seva imatge i figura. Val a dir, però, que aquesta devoció ha sabut sortir de dins dels murs de la nostra Catedral per arribar a tots els indrets, racons i persones de la nostra ciutat. És d'aquesta manera, quan el culte als nostres sants, i especialment en el cas de Santa Eulàlia, que adquireix un apropament i un protagonisme que els fa més nostres. Cal recordar, tal i com hem fet esment al principi del nostre petit treball, que el primer aflorament i culte envers Santa Eulàlia neix de l'himne que el bisbe Quirze de Barcelona fa en honor a la nostra Santa, com a fórmula d'extensió del seu culte i poder arribar a tots els fidels de la ciutat.

La nombrosa producció de Goigs que van proliferar durant diferents èpoques a la nostra ciutat en "llaor de la nostra màrtir" , són la mostra del fervor dels ciutadans envers la seva figura. Un Goig és una composició poètica, una expressió de lloança, envers una Verge o un Sant. Algunes edicions d'aquest goigs, en la seva producció impresa, han estat patrocinats per la mateixa Diòcesi de Barcelona amb motiu de la celebració festiva del martiri de Santa Eulàlia.

Altra prova de l'entusiasme popular envers la Santa és l'existència de nombrosos racons de la nostra antiga ciutat que recorden el seu martiri o bé la seva imatge. La

Volta de Santa Eulàlia i del Remei, on el folklorista Joan Amades que va recuperar un auca del segle XIX sobre la vida i martiri de la Santa, explica que es trobava la presó que hi havia en el palau d'en Dacià, on va ser empresonada la nena; la Baixada de Santa Eulàlia, per on s'explica que la van llençar tretze vegades dintre d'una bota plena de bocins de vidre trencat, pedres cantelludes i claus de punxes eriçades.

La seva imatge també ha estat lloada en els carrer, a la plaça del Pedró, on es creu que va patir el seu darrer màrtir, se li va dedicar el monument que encara avui dia podem contemplar. Un altre imatge de Santa Eulàlia es podia veure al cap del carrer de la Baixada de Santa Eulàlia, dins d'una capelleta i amb una bota als peus recordant, també, un dels seus martiris.

La tradició assenyalava que el punt on s'aixecava la casa de la santa, convertida en capella, i una font dita de Santa Eulàlia, que, segons la veu popular, s'alimenta de la deu del pou que va fer brollar la nostra patrona miraculosament. Els barcelonins d'altre temps anaven el dia de Santa Eulàlia a Sarrià a visitar dita casa i a beure aigua de l'esmentada font.

www.esbartciutatcomtal.cat